Година V | Цариградъ 1871 Іулій 27 | Брой 30

МАКЕДОНІЯ

Листъ за политикѫ и книжевность.

МАКЕДОНІЯ ще излиза единъ пѫть презъ седмицѫтѫ, въ Сѫбота.

Цѣна прѣдплатена за годинѫ 4 бѣлы меджидіета, а за шесть мѣсеца 2 и побоинѫ както въ Цариградъ тукъ такъ и на всякѫдѣ по вѣна.

Единъ листъ има 2 гроша.

Писма не освободены отъ пощенскѫ плаща и парѫчванія за вѣстникъ не сѫдружены съ прѣдплатѫтѫ не ся пріемѫтъ.

Всяко парѫчваніе и изискваніе, за все що ся отнася до Македоніѫ, ще ся отправя исключително до редактора и издателя Н. Р. СЛАВЕЙКОВА.

Подписка-та на спомоществованія-та става въ Цариградъ, въ Писалѫщето на вѣстника, Асма-алтѫ въ пирнчіитѣ у Джамлѫ-ханъ № 15, а по вѣнъ при отредитѣ настоятели, които отговарятъ за вѣстника-та.

Статіи и писма за общеполезны работы вмѣстяватъ ся безъ платѫ, стигъ само да сѫ снабдены съ вѣрны подписы. За частны извѣстія плаща ся по гр. 2 за ред.

На настоятелитѣ ся уставяватъ по пет на сто отъ цѣлѫтѫ на спомоществованіята като събержатъ отъ три спомоществованія на горѣ и гы издлъжатъ.

Що е политика.

Политиката наздраво не е нищо друго освѣнъ наука за егоизмъть. Това го е рекалъ единъ великъ историоинецъ: че на единѫ държавѫ е потрѣбенъ здравъ, умѣренъ и мудръ егоизмъ, както е потрѣбно слѫнце на земѣтѫ, въ тѣзи думы нѣма нищо прѣкалено, но представа истинѫ, която не може да ся говори. Приятелството на единѫ държавѫ спрямо другѫ рѣдко да е израженіе на нѣщо друго, освѣнъ на такъвъ единъ егоистическый интересъ. А трѣба да неповѣдамы че само такъвъ пріятелство има достоинство и трайность; всяка друга дружба, която не произлѣзва изъ потрѣбѫ и интересъ, то е мимоходно явленіе, метеоръ на политическый небосклонъ, който изчезва въ сѫщото мгновеніе щомъ и възникне. Всичкытѣ европейскы силы за всегда сѫ водили такъвъ политикѫ, такъвъ щѫтъ политикѫ и да водятъ, до когато ся непрѣпячатъ всичкытѣ закони за сѫществованіето на държавытѣ, т. е. ще водятъ вѣчно все такъвъ политикѫ. Това че е тъй было и тъй ще бѫде подтвърдяватъ на го нѣкои примѣри и отъ другѫ природѫ. Както напр. Пруссія до отнѣкынъ подолѫе все нѣмскѫ политикѫ, а туй не е никакъ чудно: защото сѫщинскы интересытѣ на Пруссіѫ и на нѣмско (Германіѫ) сѫ были всякога едны и тѣзи и взаимно сѫ ся попълнявали и обезгрижили.

И Руссія, (която е испасла толкозъ праздны надежды на толкозъ народы.) нито има, нито може да има другѫ политикѫ. Като голѣма сила тя има възрѣнія, които не сѫе да изгуби изъ вида; като държава съ засебенъ (частенъ) задатъкъ ще да има прѣдъ очи своитѣ специфичны интересы. Когато доброто на народытѣ й заповѣда да ся сдружи съ тѫзи или съ онѫзи силѫ, тя всякога ще го направи. *Московскытѣ Вѣдомости*, твърдѣ право бѣхѫ ся изразили изотнѣкынъ: че Руссія може и съ Австріѫ да ся сдружи, когато бы изисквала това особенната нейна корысть или другъ нѣкой [illegible] интересъ. Да ли тѫ задоволи или не народитѣ въ [illegible] или въ другѫ държавѫ, на туй външната политика на Петербургскый дворъ никога нито ся е вгледвала нито ще ся вгледва. Черноморскыйтъ въпросъ въ Руссіѫ въ станѣтъ на едно всестранно пріятелство съ В. Портѫ, както негово Царско величество изволи да изрече искренно, и на туй не трѣба никакъ да ся чудимъ. Обстоятелствата на Руссіѫ сѫ такъвъ, щото тя ще гледа да остане съсъ Султана въ всегдашно пріятелство и за това не може никой ни да ся чуди ни да іѫ гади: Самымъ Росія нѣма ли право да управлява политикѫтѫ си само по своитѣ чисто Руски интереси?

«Но защо сѫ ся надѣяли нѣкои толкозъ на Руссіѫ че ще имъ бѫде на помощь?» Ще попытамъ нашитѣ читатели. Какво да ся прави? Като е тъй работата че не става и не може да стане то благото хотѣніе на тѣзи сантвиниски людіе и наивны души, които твърдѣ лесно и парѫчно търсятъ и мислятъ да напирятъ котвѫтѫ на спасеніето си на чуждо землище. Както неговя свѣтлость Князь Горчаковъ не ся [illegible] въ никоіѫ другѫ работѫ, но гледаше какъ да употрѣби пьрвытѣ сгодны обстоятелства за да повърне Черного море на Царскѫтѫ суверенность, тъй ще за напрѣдъ и за всякога и всякой другъ министръ на външнытѣ работы край Невѫ да търси и улучи сгодны обстоятелства за да обезгрижва и оздравява Рускытѣ и само Рускытѣ интересы. Както Князь Горчаковъ въ 1870 годинѫ нито помысли даже да іѫ употрѣби на туй за да осѫществи нѣкои безосновны надежды на нѣкои Славенскы народы, тъй и нито единъ измежду него́вытѣ послѣдователи нѣма ни да помрьдне Рускѫтѫ силѫ за осѫщественіе на чужды желанія, ама ако щѫтъ бы тѣ и Славенскы. (Славенского е друго, а Руского друго, туй трѣба да сѫ го разбрали и да го разберѫтъ добрѣ всичкы Русопоклонници) «Росія принадлежи на Руситѣ» казватъ разумныте и почтенны Русци и имать право. Ако *Рускыйтъ* интересъ възиска да ся поклати нѣкоя Славенска работа, тя ще го направи това, — но тогазъ този Славенскый сватранъ интересъ не ще бѫде ни най малко унапрѣдилъ, защото Росія ще работи *сѫсъ своѫтѫ* силѫ за постиганіе *на своитѣ* цѣли и корысти. Който ище повече нѣщо отъ Россіѫ, той не е политикъ, той не разумѣва нито Рускытѣ интересы, нито своитѣ собственны — и такъвъзи-то го чака голѣма и тежка измама . . . . «Нека всякой търси самъ у себе си помощь и спасеніе.» Така е. Ако ный, или изобщо както говоримъ, былъ кой да е, ако нѣма самъ у себе си доволно силѫ за да извърши мисіѫтѫ си, тогазъ коелото на исторіѫтѫ минува прѣзъ него и го замину́ва. Никой другъ нѣма да ни помогне, нито ще рачи да ни помогне . . . . . Ако ный не смы кадѫрни сами на себе си да си помогнемъ, то щемъ все подълбоко и подълбоко да падамы и най послѣ съвсѣмъ да затънемъ въ безисходны злочестины. Всяко отъ странѫ намѣсваніе въ нашитѣ работы, ако бы даже да носи и образъ на най-искрено пріятелство спрямо насъ, то ще всякога да излѣзва за нашѫ щетѫ, и вѣчно за нашѫ щетѫ да бѫде. Защото всичко каквото произведе туй чужо намѣсваніе, то ще бѫде НЕ НАШЪ интересъ. Его кое нетрѣба никога да забравамы ный които ходимъ еще по питкото на политикѫтѫ.»

Горнитѣ назидателны поученія за политикѫтѫ въобще и особенно нако за Русскѫтѫ политикѫ, счетохмы за добрѣ да туримъ прѣдъ очитѣ на нашитѣ читатели на този часъ, когато тая политика е прострѣла мрежытѣ си на всякѫдѣ между насъ и е турила въ дѣйствіе всичкы си тайны пружины и лостове за да поколебае мнѣнѣто на Българитѣ въ черковныйтѣ имъ въпросъ, уравняющи нѣтѣтѣ имъ и водящи гы мащинально къмъ изворѣ на неіѫ — за Руссіѫ и за Рускѫтѫ Патріархіѫ спогаждание на Българитѣ съ тѫзи послѣдніѫтѫ. Тозъ пѫть ный не рачихмы да говоримъ отъ себе си противу дологавнѣтѣ на Русскѫтѫ политикѫ за да не викнѫтъ както и другъ пѫть срѣщу насъ че говоримъ отъ страстъ или съ другы нѣкои цѣли и слображенія. Ный оставихмы да говорятъ за Русскѫтѫ политикѫ онѣзи които по-отколѣ сѫ ся лъгали слѣдъ неіѫ и сѫ станѫли во много по-опытны отъ насъ, за това и тѫжнытѣ думы сѫ отъ голѣмя интересъ за насъ, а най вече въ сегашното ни положеніе и въ мнѣнѣтѫ въ които сме днесъ вѣчномѣлѣющійтѣ ся нашъ Черковный въпросъ. — Думитѣ сѫ на единъ нашъ сѫбратъ принадлежащъ на народъ като насъ православенъ и не по-малко отъ насъ сродснъ и сѫплеменъ на Рускыйтѣ народъ; тѣ сѫ на полузвѣнчныйтѣ Сѫрбскый листъ Видовъ Дѣнъ, исказани прѣди мѣсецъ врѣме.

Въпросы нѣкои относящи ся врьху земледѣліето

(Продѣлженіе отъ бр й 27-й 1).

Много отъ нашитѣ общины си излъгахѫ та чакахѫ да ся рѣши въпросътъ то че тогава съ помощьтѫ му да напрѣдѫтъ училищата си, то ще рече че тѣ имахѫ нуждѫ отъ единъ центръ и незнаяхѫ гдѣ да го трьсятъ освѣнъ въ въпросътъ. По благополучію обаче това не трая за дълго зачтото разумнытѣ общины неслѣдоваха това заблужденіе и сега, Слава Богу отиваме по-добрѣ, и това благодареніе на родолюбіето на нашите съотечественици и тѣхното желаніе за напрѣдъкътъ, който само може да ни избави, нежели на добрѫтѫ търговія и придобывки, което ще рѣче, че тѣ сѫ въ съзнаніе. И това пека ны утешава за напрѣдъ, какъ то по горѣ го казахъ, че общото мнѣніе даже го доказа че има нуждѫ отъ единъ центръ на наукѫтѫ, прѣдъ когото нашитѣ училища или управляющытѣ гы да имѫтъ каква годѣ отговорность, чтото да ся породи нѣкакъ си едно *надваряніе (конкуренція)* между общинытѣ, а този центръ да гы одързостява или да гы поправя, кога ся отстранятъ. Сичкытѣ тѫзи неща, които сѫ неизбѣжны сѫ были и сѫ противо насъ, за тѫзи причинѫ никой не ще смѣя да каже че ный не сме гы прѣодолѣли до негдѣ си или не слѣдъ много врѣмя ще гы прѣодолѣемъ сичкытѣ.

Что ны трѣбва сега? По горѣ казахъ, че человѣкъ трѣбова да черпи срѣдствата около него и по нѣкогы да гы създава. За това нещо человѣцитѣ сѫ ся трудили и ще ся трудѣтъ довѣка и сѫ познали на опытѣ славнѫтѫ поговорка *„Трудѫтѫ е животъ“*. Това сме узнали и ный и имаме доста примѣры за това, и азъ не щѫ да споменѫ освѣнъ благородного прѣдначинаніе на ученолюбивото Тулчанско Читалище за обещанитѣ наградѫ, за едно списаніе по земледѣлическѫтѫ часть. Вашій-тъ членъ за земледѣліето и пр. Колкото за пьрвото азъ сѫрадувамъ Г-да членовытѣ за ревностьтѫ имъ и ако ни възможно бѫде ще ся погрижа за това прѣдложеніе.

Спорѣдъ мене обаче, не е само това, което ни лисова и самото нещо отъ което трѣбова да очакваме сичко и не трѣбова да трьсимъ причинитѣ на неуспѣхытѣ ни само въ неученіето; нъ нуждно е да придирнемъ да ли по край това нѣма и другы прѣчкы около насъ.

Много отъ нашитѣ викатъ и пишатъ за Европѫ за все що щело и що не, а ни единъ не е казалъ какъ напрѣдпувѫтъ хората, зачто сѫ напрѣдѫли и нъ само ни гы сочатъ за такыва и нищо повече.

Въ Франція за да насѣрчавѫтъ земледѣліето, сѣкы голѣмъ или малѫкъ градъ отдѣля сѣкѫ годинѫ по единѫ сумѫ, които е опрѣдѣлена да ся състави едно агрикултурно изложеніе или по-добро едно надваряваніе (конкуренція) и които изважѫтъ най-добро произведеніе было жито, напури, грозди смокыны, кокошки, сичко което може да излѣзе отъ единъ ѫгълъ, придобывѫтъ по единѫ златнѫ медали, вторытѣ посрѣбренѫ, третытѣ мѣднѫ, други похвалны листове и пр. Това нещо ный го нѣмаме и е лесно да ся направи ако ся похарчиха сѣка годинѫ по хылядо гроша. Нѣка не мислятъ читателитѣ че награда е слаба и нищо не произлазя отъ това. Не. Тука не е работата за награда, нъ е едно срѣдство, което дава силанъ потикъ напрѣдъ и кара человѣцытѣ да ставѫтъ прѣдприѣмчивы, да измыслѫватъ, да усъвръшенствовѫтъ; а отъ едного, който е по събуденъ и извръши нещо си ново, съсѣдътъ му вижда, и прави сѫщото и съ това произходи взаимно училище, а не да стоѣтъ на едно положеніе и да врьшятъ се сѫщото което сѫ видели да врьшятъ бащитѣ или мастритѣ имъ. Този потикъ имаме ли го ный? твърде малко, да не кажа никакъ.

Сичко, което ся отнася до начинътъ на работаніето земѣтѫ за което много думатъ че въ Европѫ ся обработва по-добрѣ, то азъ като сѫмъ въ Южнѫ Франція, гдѣто си най добрѣ обработова земята, осмѣлювамъ ся да кажа на нѣкои Г-да че всѫду не трѣбова да сѫ ходи съ голѣмѫ кошницѫ на прѣхвалены ягоди.

1-во Въ Франція както и другаде земята, струва десятъ, да не кажа и два десятъ, пѫти повече отъ нашитѣ земи и нива, слѣдователно и плодътъ имъ. Навѣрно тука нѣма да видимъ недѣй земя праздна, а не като у насъ толко плодородныте и пространыте не разработены полета въ равнѫ Румания, Добруджа и другаде, нъ кой е причината на това? Тя е явна секы я знае. Едно тука има повѣче ръце отъ колкото земя а у насъ противното; Тука секы възможнѣ употрѣбява капыталытѣ си въ земледѣліето а у насъ пакъ противното. Азъ познавамъ хора възможны които знаятъ че нѫтъ ниви нъ не сѫ гы выдѣли освѣнъ прѣзъ очитѣ на слугытѣ, зачтото онова чтото го думѫтъ публично обѣзбѣжденіе (securité publique) не сѫществуваше у насъ прѣди нѣколко годины, та и сега даже; а отъ това ны е лесно да разулѣемъ зачто сѫ необработаны у насъ сичкытѣ полета особенно оныя, които сѫ далечь отъ градоветѣ и селата, когато въ Европа на сѣки четвьртъ часа или десятъ минуты разстояніе виждаме жгълы, лѣтны кѫщы, сичкытѣ обградены околовръстъ съ красны и весѣлы градины, плодотворны ниви, съ зелены лозя и пр. Но за да гы добынятъ и довѣдѫтъ на това то тѣ сѫ употрѣбили 5-тѣхъ вѣка спокойствіе, когато ный ся борехмо за сѫществуваніето си.

Колкото за начинътъ на обработваніето на земѣтѫ отъ единъ Българинъ и единъ французъ или нѣмецъ, разликата е незначителна, а срѣдствата сѫ съвсѣмъ другы и това ны прави да назадничавамы. Българинътъ какъто и другы кой да е сѣе едно годинѫ жито, другѫ годинѫ царевицѫ или друго нещо знаящъ че се единаквата сѣидба изтощава нивѫтѫ. Българинътъ остави нивѫтѫ на *угаръ* и іѫ прѣобръща, колкото нѫти може и съ това да я приготва да му даде заедно шестьдесятъ, Французинъ-тъ іѫ остави и той на почивъ или іѫ посѣюва съ нѣщо, което іѫ неизтощава като: трифилъ или люзерньта да му даде трѣвѫ за сено. Българинътъ незнае това и трѣбова да го научимъ нъ и за това той не е кривдъ, зачтото и той бы врьшилъ сѫщото ако сѣпото ся продаваше на такѫвѫ цѣнѫ каквато е въ Франція или другаде т. е. осемдесяттѣхъ окы за четири франга или 18 гроша и тѫзи година отъ 16 до 24 франга а не както у насъ 15 до 20 гроша колята тежащя 600 до 650 окы: каква

1) Настоящійтъ хубавъ членъ остана съ малъкъ нѣкой пробѣлъ въ слѣдуванѣто си отъ 27-й брой и то по причины не зависящы отъ редакціѫтѫ. Р.

разлика! Французинътъ купува торътъ (eugre) на четвъртитъ аршинъ, и въ нѣкои малки градовце и села хвърлятъ сичко прѣдъ вратата за да направятъ торъ увѣрени че ще ся оградятъ. Българинътъ го не купува толкова скѫпо, нъ то не ще рѣче че той незнае употрѣбленіето му и ползѫтѫ му. Нѣкой — а не сичкытѣ — Европеецъ знае коя е причината гдѣто една полѣгнова а друга не, т. е. че едната има повѣче силексъ въ земіѭтѫ си отъ другѫтѫ, а Българинътъ го незнае; но това не му прѣчи да добые срѣдна мѣркѫ, отъ едно четиринадесятъ както и опя, който знае прѣимуществото на силексътъ.

Съ това не искамъ да кажа, че не трѣбова наукѫ за земледѣліето, не то не, въ повтарямъ че не трѣбова да трьсимъ застояніето ны само въ неученіето.

Нашята земя е естественно плодородна по причина на съставътъ, който е отъ потасна азотатность и различны силикатности (silicates) (1), какъто и южна франція, която дльжи плодородіето си на синіѭтѫ мариѫ (marne bleue) земя, която не е друго освѣнъ утайкѫ или дъно на морето, коего ѭ е покривало въ прѣзъ миналытѣ геологыческы епохы и съставътъ ѝ е отъ угленатности смесенъ съ глинѫ. Съ единѫ рѣчь земята не е крива, злото е другаде и желателно е да ся вдигне по-скоро. А то е слѣдующего: Нѣманіето на добри пѫтища и съобщенія, врьба и необходима нужда: нѣка ся потрудимъ пръгаво за тѣхъ; нѣманіето на агрикулны банкы, (2) които да подпомагѫтъ съвѣстно селянытѣ и да не оставятъ тези бѣднытѣ да ходятъ да заемѫтъ пари отъ ненаситнытѣ лихоѣмци каквито сѫ грьчолята въ Варна и другаде, да не кажа и не малко отъ наши-тѣ, чтото да погльщѫтъ сичкый-тъ имъ трудъ и най-послѣ бѣдныйть ся отчаюва и дума: „кога е тѫй защо да ся трепя и убивамъ за другытѣ? Азъ ще посѣя само да ся прѣхрана и поврага. Тогава не ще има ни за лихоѣмцы-тѣ ни за злодѣйцы-тѣ и вмѣсто потикъ то назадь.

Най-голѣмото обачѣ зло е слѣдующето и за него незная кой е кривдъ. Сѣкы знае, че послѣ жатвѫтѫ спопитѣ стоѭтъ доста врѣмя врьху нивытѣ и чакѫтъ юшюрджійтъ да доде да гы чете. Това нещо ся продължава по злощастіе по нѣкогы до толкова чтото че тьвртътъ, да не кажа полвината, отъ сгодното за уврьхуваніе врѣмя ся минува въ ущьрбъ на цѣлѫ жатвѫ и безъ никаква полза за юшюрджійтъ: искамъ да кажа неуправното и бавното прѣкупуваніе и прѣпродаваніе на десятоци-тѣ и проч.

Правителството има пълно право да гледа интересътъ си, но желателно е — и това трѣбова да искаме за негово и наше добро — да ся въведе една такова системѫ, която да палага данокътъ на имуществото т. е. на пространството и качеството на нивѫтѫ и лозіето и тѫй притежателътъ да е свободенъ, чтомъ ужне, да си вдигне спопытѣ, да си гы увръше и тѫй да избѣгне прьво запоравнето имъ по причинѫ на влагѫтѫ, измокрюваніето имъ отъ дъждове, и да може да гы увръше прѣзъ едно сходно врѣмя, зачтото за тѫзи операція трѣбова жега. Удобноститѣ сѫ толкова чтото не шѫ да уморявамъ читателитѣ съ тѣхъ. А между многото удобства, селянинътъ останова свободенъ и ся възползува отъ хубавото врѣмя, което му останова прѣди начинуваніето на есеннытѣ дъждове, да посѣе зимното си за идущѫтѫ годинѫ и врѣмато, което губи за да суши спопитѣ, ще е въ негова полза, зачтото ще го употрѣби да посѣе единѫ нивѫ повѣче.

Почитаемитѣ общини не ще сторѫтъ злѣ ако ся потрудяха за това срѣдство.

И тѫй, когато видимъ: 1° че трудолюбивыйтъ Българинъ е освободенъ отъ горѣказанытѣ лихоѣмци; 2-о когато ся сдобыемъ съ добры пѫтища и да гы минуваме безъ страхъ; 3-о че неправилното прѣкупуваніе и прѣпродаваніе ся нарѣди въ ползѫ на селата; 4-о кога видимъ честното правителство да съзнава ползѫтѫ си и благоволи да въведе казанитѫ системѫ въ царство то; 5-о че ся даде поводъ за агрикулны какъто и скотовъдническы изложенія и на сичко това че приложимъ и стараніе на дѣло а не само на викъ то, за скоро ще видимъ ако не златенъ вѣкъ то поне единѫ стъпка напрѣдъ; и работата е да ся упѫтимъ.

Между другытѣ примѣри, имаме и въз диганыйтъ въпросъ, отъ младый Желѣзничиринъ, да ся въведе въ училища-та прѣданіето на земледѣліето.

Азъ сърадовамъ негова милость за ревностьтѫ му къмъ доброто и сподѣлямъ мыслитѣ му, нъ съсъ скърбь ще да му кажѫ, че за да ся прѣдава нещо трѣбва да го знае и самый, който го прѣдава, а нашитѣ учители знаятъ твърде малко нѣщо врьху тѫзи отрасьль на наукѫтѫ, и негова милость ако има врѣмя не ще стори злѣ ако ся потрудеше да напише или извлѣче отъ нѣкое списаніе нѣколко статіи врьху земледѣліето и пека е увѣренъ че ще му сие признателны.

Най-послѣ като видѣхме въ кратце, че не е само неученіето ны, коего е най-голѣмата прѣчка за напрѣдъкътъ въ земледѣліето, не ны остава друго освѣнъ *трудъ и поправка* въ сичко и девизата ни да е УСПѢХЪ.

Момчилие Майй. Г. Д. Янколовъ

Единъ косвенъ отговоръ.

ПАНЧЕВАЦЪ вѣстникъ който ся издава въ тезоименный си градъ отвѫдъ Дунавъ отъ православенъ Сърбинъ и за православнытѣ Сърби въ Австріѭ, като разгледва матеріалътъ върху който е работилъ тѫзи годишнійтѣ Сърбскый Черковно-народный съборъ въ Карловецъ, ето какви разсѫждения прави върху единъ отъ най-мѫчнытѣ въпросы по черковнытѣ наредбы.

"Освѣнъ горнитѣ поднескы (отъ свещенницытѣ и учителитѣ за да ся улучши положеніето и състояніето имъ) ный намѣряваме еще нѣкои които по съдържаніето си струва но сѫ да сѫ твърдѣ важны. Тѣ сѫ прѣдставленіята отъ нѣкои общини, чрѣзъ които ся прѣскватъ нѣкои черковны реформы, какъвто тѣзи: да ся унищожатъ манастырытѣ въ корысть на народа, да ся уничтожи сѣсловіето на калугеритѣ, черковнытѣ обреды да ся попрѣнначатъ и да ся приспособятъ спорѣдъ духътъ на врѣмето и тъй нагат. Съборътъ зе тѣзи прѣдставленія твърдѣ леко, и заключилъ за тѣхъ: "да ся турятъ въ *писмохранилището* на съборътъ". Ный мыслимъ че тѣзи работы не трѣбаше да ся зематъ тъй излеко, и че е твърдѣ опасно дѣто си не зематъ въ вниманіе. Когато *общинытѣ* сами, но ако щѫтъ ны и твърдѣ малко на брой, прѣскватъ реформы въ черковѫтѫ, тогазъ то е твърдѣ серіозна работа, коѭто трѣба да ся неоставя на *нехризе*. Частенъ человѣкъ въ политѣтъ на мыслитѣ си може да изтърчи далеко напрѣдъ испрѣдъ врѣмето си, и съ прѣскваніята си да бѫде чуждъ на съврѣменницытѣ си и да извика само тѣхного негодованіе, но това което бы зажелала и прѣскала една община, то на вѣрно не ще бѫде *прѣкалено* нито странно на съврѣменницытѣ, но наздраво ще бѫде възчикнѫло отъ силны потрѣбности, които ся живо осѣщатъ въ сѫмѫтѫ общинѫ, дѣто ще ся каже въ по-голѣмѫтѫ часть на народа. На тѣзи желанія трѣба всѣческы да ся обраща вниманіе; тѣ незаслужѫтъ да гы погьлно мрьчнѫта на съборското писмохранилище. Защото чрѣзъ това не е никакъ рѣшена работата, която и неможе по тозь начинъ да ся уклони отъ дневный редъ.

Че на нашѫтѫ черковѫ сѫ нуждны реформы, това го вижда всякой колко-годѣ разбринъ Сърбинъ, но отъ това ся плаши нѣкакъ всякой, — и то безъ основно. Черквата е дружественно установленіе, и като таковзь то може да ся мѣнява наедно съ дружството въ което съществува. Онова което е было сгодно и полезно за человѣцы прѣди хылядѫ и толкозь годины, то не ще да е и неможе да е сгодно и полезно за человѣцы които ще дойдѫтъ на свѣтътъ слѣдъ хылядѫ годины. Съ человѣцытѣ заедно мѣнява ся всичко що е по тѣхъ и около тѣхъ, даже и самата имъ вѫтрѣшна природа, а какъ да ся немѣняватъ установленіята, които сѫ дѣло на тѣхнытѣ ржцѣ? Ако едно человѣческо постановленіе не ся мѣнява наедно съ человѣцытѣ тогазъ става това, че него человѣцитѣ го съвсѣмъ напущатъ и тогазъ то става *реликвія*, старина, която неползува сегашностьтѫ съ нищо но само служи като споменъ изъ миналото. Искамы ли ный да станѫтъ нашитѣ черквы пусти споменици само? За туй не ще ни трѣба еще много, и ще станѫтъ тѣ таковызъ, ако не прѣдпріемемъ черковны реформы. Нашитѣ черквы сѫ вечѣ фактично напуснѫти и оставены. Въ тѣхъ кажи че не ходи нѣче никой побуденъ отъ вѫтрѣшнѫ духовнѫ потрѣбѫ, но ходи отъ обычай. Това отвращеніе отъ черквѫтѫ, както ся вижда, отъ день на день ще става все по-голѣмо и по-голѣмо, защото освѣнъ окорелостьтѫ на черквѫтѫ дѣйствуватъ еще и другы външны вліянія щото туй отвращеніе все повече и повече ся распространява.

Отъ това не може да ся одобри никакъ на Съборъ-тъ, дѣто е тъй излеко зелъ тѫзи работѫ и дѣто таковызъ едны прѣскванія ако и отъ частны общины не гы е удостоилъ на нищо друго освѣнъ на съборското писмохранилище. Промѣненіята въ Черквѫтѫ кога-кога *има* да настанѫтъ; за туй има два пѫти: първыйтъ е *реформа* отъ горѣ, а другыйтъ *революція* изотдолу. Първыйтъ пѫть е много по-изгоденъ и по-износенъ, защото ускорява мирното развитіе на дружественны-тѣ постановленія безъ никакви другы опасности за народныйтъ животъ, а другыйтъ може да бѫде опасенъ не само за постановленіята, но и за много другы нѣща, които сѫ въ свръзкѫ съ тѣхъ. Когато общины-тѣ изискватъ реформы отъ Събора, тогазъ той бѣ дльженъ да земе тѫзи работѫ въ серіозно вниманіе; но когато Съборътъ таковызъ едны прѣскванія безъ никакво видъ тѣхъ вниманіе гы туря въ писмохранилището си, тогазъ той съ това силомъ упѫтва и бъска народътъ въ полето *на революціѭ въ Черквѫтѫ*. Че тази революція, коѭто мнозина не искатъ да ѭ видятъ, серіозно става и ся върши у насъ за сега мълкомъ и потайкомъ, свидѣтель ны е отпаданіе-то на народа ни отъ православнѫтѫ вѣрѫ и минуваніе-то му въ назаренство-то. Прѣдъ този процесъ ный не трѣба да си затваряме очитѣ; той ся извършва у насъ въ голѣмы размѣры, Сремъ е пъленъ съ назарены: ный намѣряваме причинѫтѫ на това въ забиталеностьтѫ на нашитѣ черквы и въ това, дѣто не ся прѣиматъ никакви реформы, които бы обновили нашѫтѫ черквѫ и привлекли бы народътъ по-ягко о неѭ. Този процесъ ако ся не въспрѣ съ врѣме чрѣзъ реформы въ черквѫ-тѫ, той ще тогазъ неодолимо да ся развива и тъй ще да съсипва народътъ ни. Но когато нашій Съборъ ся народны-тѣ прѣскванія за черковны реформы гы бѫка въ писмохранилище-то си, то ще каже че той нѣма волѭ да въспрѣ този гибеленъ и за черквѫтѫ и за народътъ прогресъ.

Ный знаемъ че нашій Съборъ ся върже на полето на легитимностьтѫ и че ся вари съ най-голѣмо вниманіе да не падне на него ни сѣнѫ отъ реформатскы умысли въ полето на черквѫтѫ. Заради туй нѣма да турямы *нему* за длъжность да прѣдпріема самовластно черковны реформы, защото той бы ни тугакъ си отговорилъ, че туй лежи вънъ изъ неговѫтѫ компетенціѭ. Но Съборътъ можѫше — а ный държимъ че му бѣше и длъжность — чрѣзъ пѫтьтѣ на прѣдставленія-та, като израженіе на желаніе и *потребность* на народа, да подкани Синодътъ ни, да прѣдпріеме неотложно черковны реформы. Какъвто е нашійтъ Синодъ, ный знаемъ че този гласъ има да остане на празднo, но поне Съборътъ бы смъкнѫлъ отъ себе си отговорностьтѫ за послѣдцытѣ които могатъ да ся появятъ въ народътъ ни отъ забаталенностьтѫ на черквытѣ ни. А тъй е оставено всичко, да върви по старото си течеіе. А кѫдѣ ще то да ны завлече, това ще врѣмето да го покаже най-добрѣ. Само да ся не каемъ исполѣ и да не бѫде туй наше каяніе късно нече."

Горнитѣ свѣдѣнія за прѣдставленіята на нѣкои отъ Сръбскытѣ Православны общины изъ Карловачкѫтѫ Архіепископіѭ и разсѫжденіята върху тѣхъ на Православнытѣ Сръбинъ вѣстникоръ приведохмы ный въ листътъ си не за да гы прѣпоручимъ на нашитѣ съ народници, като непрѣмѣнно не обходими и за нась: защото и ный знаемъ че е еще рано у насъ за раздиганіето на таквызъ въпросы, но приводѫдны гы и турямы гы прѣдъ очитѣ на нашытѣ клеветници, калугера Мелетія и калугеровци Олимпова, за да затулимъ зіяніето на устата имъ противу насъ като нъ покажемъ че и въ другы православны народности има цѣлы общины и частны лица които говорятъ и разсѫждаватъ много по-свободно за народѫтѫ и устройството на черквытѣ си, безъ да прѣстанѫтъ да си сѫ православны и безъ да има таковызъ неусѣпсы православницы да гы заподозрѣватъ публично въ религіозныть ѝ въ убѣжденія, каквото поменутитѣ наши палѫчници, които, безсѣнны противу насъ въ разсѫждавытѣ си идеи излѣзватъ съ клеветы прѣдъ народътъ ни че сме протестанствували и протестанствуваны, когато ный не сме поискали нито уничтожаваніето на калугерскый чинъ, нито прѣпоначеніето на черковнытѣ обряды, а просто ограниченіето на калугерскытѣ своеволія въ дѣлата на черковното управленіе, прѣсѣкваніето на безобразнытѣ просячества, удаленіето имъ отъ міръ и прѣставаніе на бывшевытѣ отъ тѣхъ въ щетѫ на нѣрѫтѫ съблазни, развѣрваніето на словото Божіе и една по-свѣсна и по-нарѣдна дисциплинѫ въ черковното управленіе, което може да бѫде по корыстно за развитіето на народа. А какво не православно и протестанско има въ тѣзи наше желанія и домогванія? Ето прочее ный призовава-мы нашитѣ наслѣдницы да извлѣзатъ явно и да го докажѫтъ а не тъй само съ голы думы да искатъ да прѣдубѣдятъ простыйтъ народъ противу насъ. Това о отъ тѣчкѫ страна и ако и ползо какоето сѫ писы и поли [illegible] продадени да служѫтъ на съсипителѭтѫ за [illegible] калугеократіѭ. Ей, ный никаквы калугеръ и не усвѣсѣйтъ правовѣдецъ [illegible] тѫзи мрачнѫщѫ двоицѫ да излѣзатъ и [illegible] кажѫтъ дѣ и какъ протестанствуваме ный [illegible] мѣсто въ листътъ си или въ другытѣ [illegible] насочили народътъ си къмъ протестанство [illegible] го приканили тъй или никъ да отстѫпи отъ [illegible] славіето и да ся отрече отъ вѣрѫтѫ на [illegible] си? Нека го кажѫтъ и до кажѫтъ или ный [illegible] часъ еще гы нарицѫли лѫжци, инсевири, [illegible] клеветници и навѣтници, достойны за [illegible] на всякой благоразуменъ православенъ Българинъ.

---

(1) Азъ незная навѣрно геологическото съставленіе на Евр. Турція нъ колко съмъ запоминалъ, чини мы ся да е той.

(2) Чини ми ся че има такыва банкы въ само въ Русчюшкый вилаетъ, но не ся знае да ли тѣ служатъ добрѣ споредъ назначеніето си.

Изложеніе

На комисія-та, избранна отъ [illegible] Благодѣт. Братство „Просвѣщеніе." [illegible] ху испытаніята въ народното ни [illegible] неръ училище въ Цариградъ.

Г-не Редакторе!

Моліѭ вы бѫдете тъй добры да [illegible] те тіа ны редовце въ вѣстника си.

Споредъ обявленіето на вѣстника [illegible] тѫнѣто на Бълг. училище на Фенеръ [illegible] почнѫхѫ на 18-й Іюлій. Слѣдъ Божестѫ службѫ тѣ ся отвориѫх сѫ двѣ [illegible] за казаны едно отъ учителя писувани [illegible] ректоръ на училището и едно отъ [illegible] ченинъ (на Българскы) и друго слово [illegible] скы пакъ отъ ученикъ и всичко [illegible] чи при торжественото присутствіе [illegible] ма отъ нашитѣ архипастыри. Ны е [illegible] мы да говоримъ за съдържаніето на [illegible] защото въ научно отношеніе голѣ [illegible] фразы си нѣматъ никакво значеніе, а [illegible] значены отъ Благодѣтелното Братство [illegible] свѣщеніе" което иска да знае какъвъ [illegible] има училището, като харчи толкова [illegible] радъ ученицы, които ся въспитаватъ [illegible] училище, то ные ся считамы като задъ [illegible] да дадемъ публично изложеніе за успѣ [illegible] на училището и по тѣхъ да може да [illegible] да за трудолюбіето на учителитѣ и за [illegible] ніята въ добрѫтѫ нередбѫ на училище.

Всякому, който види при испитанія [illegible] кова торжественото събраніе отъ [illegible] редакторы и литераторы, невозможно [illegible] жда на ума че; туки трѣба да [illegible] тичкы ученицы, добры учители, добри [illegible] грамми на предметытѣ, и т. на т., а на [illegible] що важѫтъ! училище, което ся [illegible] центра на Бълг. интелигенціѭ и което [illegible] ба да служи като центръ на образо[illegible] по-Българіѭ е по долѣ отъ училища [illegible] по-голѣмытѣ села въ Българіѭ.

Въ първый день на 18-й Іюлій ученицы [illegible] испытахѫ по слѣдующите предметы: [illegible] Божій, Турскы, Българска Исторія, [illegible] Граммѫтика и Исчислительно Земеописаніе. Въ законъ Божій и Българска Исторія [illegible] ницытѣ отговариѫх добрѣ, по Турски [illegible] прочетѣ и писаніе, което трѣбаше [illegible] на чернѫтѫ дѫскѫ; но присѫтствующѫ [illegible] ко и да искахѫ да питатъ повечко за [illegible] ограничихѫ ся само съ писаніето на [illegible] трима души, защото дѫскѫтѫ отъ страна [illegible] та на настоятелството бѣше на двѣ подо [illegible] ны и така побѣлела, като, че не бѣше [illegible] нена отъ основаніето на училището, и [illegible] чилиште голѣмо затруденіе на ученицы [illegible] да пишатъ и на присутствующѫ да [illegible] ржатъ това що е было написано, а отъ [illegible] гѫ страна защото учитель-тъ бѣше [illegible] велъ единъ кліентъ, за да не дава [illegible] му да пыта. Но при всичко това трѣба [illegible] ся забѣлежи, че ученицы-ты и тѫѭ годи [illegible] отговориѫх това, което учили онѫѭ годи [illegible] и какъ можѫхѫ да четатъ и пишатъ [illegible] това, което [illegible] кліентъ, когато той бѣше довелъ за [illegible] кѫжава шарлатанството му. За Исчисленіе [illegible] но Земеописаніе не щѫ нищо да говоря [illegible] защото тоя предметъ за ученицы отъ [illegible] класъ, какъвто тѣ сѫ го учили съвсѣмъ [illegible] было и нуждѫ да го учетъ защото това [illegible] е было извѣстно още отъ взаимного [illegible] ще изъ първы-тѣ познанія, а за Славянскы [illegible] языкъ стига само да кажемъ това, че [illegible] тѫ самъ не можеше да спрягa Славянскы [illegible] глаголы. Слѣдовъ, ученицытѣ, които [illegible] дували при учителя Г-на Македонскій [illegible] вариѫх доста добрѣ, макаръ той да [illegible] нимавалъ съ тѣхъ не цѣлѫ годинѫ, но [illegible] другыйтъ испѣвавашій директоръ нищо [illegible] отъ книгѫтѫ не знаѭтъ. Туки не е работа [illegible] тѫ да укоряваме тоя учитель, но да [illegible] за настоятелството какъ ся е старало [illegible] родното образованіе.

Тако прочее на първый день испитанія [illegible] ся свѣршихѫ съ торжественно изказване [illegible] то слово на П. Пр. Г-на Панарета, който [illegible] отъ излишнѫ добротѫ благоволи и тѫй [illegible] динѫ да залъже присѫтствующытѣ отъ [illegible] нѫ на Събора съ благѫтѫ онѫзи но [illegible] не сбѫдванѫ надеждѫ че ще ся потрудѫ [illegible] за исправяніе-то на училището, нѣщо [illegible] щѣше да е много хубаво, ако дувытѣ [illegible] Прѣосв. не служахѫ да закрыватъ отъ [illegible] страна устата на оныя които искатъ да [illegible] прѣдпріеме повышеніето на училището и [illegible] другѫ страна да поддържѫтъ шарлатанство [illegible] на нѣкои си, които искахѫ насилственно [illegible] дръжѫтъ за директоръ на училището [illegible] учитель, на когото неспособностьтѫ [illegible] волѭтѫ му ся показва въ мансарыты му [illegible] по тѫй причинѫ училище-то е достойно [illegible] до такова печально положеніе, което е достойно за оплакваніе.

МАКЕДОНІЯ

Тъй сѫще отговаряхѫ ученицыты и прѣзъ другиты два дни на испытаніе-то. По тія предмѣты, въ които малко или много носятъ шарлатанлѫкъ, ученицыты отговаряхѫ добрѣ, а отъ другыты като математика не знаѣхѫ друго нищо освѣнъ заучены механически да рѣшаватъ нѣкои задачи безъ да гы разбираятъ. А пъкъ учителятъ за французскый языкъ, (грѣхъ), толкова си показа магарішѣ, щото като пыталхы ныне той ся разсрди и си отиде сѣдъ като ны порече животны, защото сны искарали на мейданъ шарлатанщы му.

Жално твърдѣ жално нѣщо е да ся върши такова шарлатанство въ центра на интелигенціята, прѣдъ очитѣ на толкова архиепископы и на Ф. Ф. Е. Е. Е

сѫ непозвили длъжностьта си въ единъ сѫсѣдинъ общинѫ за да іѫ прѣдуварятъ отъ неизбѣжни злочестини, които ся несувиваны че ще го докажѫтъ това послѣдствіята.

— *Много и твърдѣ много дописки отъ нѣкое врѣме на самъ сѫ ся набрали въ писалището ни да чакатъ ред. Нѣкои отъ тѣхъ наистинѫ незаслужватъ, защото ся касаятъ до частны работы, нѣкои обаче има и които да интересуватъ читающата публика, но тѣ сѫ тъй злѣ изложены и тъй на дълго писаны, щото ако бы оставимъ тоя тъй както сѫ писани, отъ единъ страни много мѣсто ѫ отъ другъ докарватъ и тъкмѣнѫ сладости. А да ги прѣправяимы пъй както ны нѣкои Хмолявятъ то ще кажде да хабимъ врѣме съ работы не толкозъ занимателны когато можахмы да напишемъ или да прѣведемъ нѣщо по за въ работѫ. За туй пъй просимъ извиненіе за повечето отъ допискытѣ които не намѣрватъ мѣсто въ стълповетѣ на листѣта ни. Пъй искамы да послужимъ на дописалцытѣ си, но неможемъ да оставимъ съвършено листѣта си на разположеніето имъ.*

Събраніето на Съборътъ

— Прѣдставители-тѣ Българскы единакво приправятъ да си ходятъ, рѣшили вечѣ да ся разотидѫтъ и знайте ли кога? Когато гдрци-тѣ ще си избиратъ Патріархъ! Това не показва ли колко разбирины и колко цѣнимъ пъй народытѣ си работы? Но на туй прѣдставителитѣ ли само сѫ крини? Не. Крини сѫ и Епархіитѣ и изобщо всицки пъй Българи които мыслимъ че пма на изнесѫ да приемъ а не въпросъ да рѣшаимы и въпросъ за такызъ жизненны интересы, какъвто е днесъ за насъ Въпросътъ за устроеніето на Екзархіѫтѫ ни?

Пъй пытамы защо Епархіитѣ испратихѫ прѣдставители въ столицѫтѫ? и защо гы выкатъ сега пакъ назадъ? Какво свършихѫ тѣ тука като изядохѫ толкозъ пары? — Да кажемъ ли? Съборътъ събори и опова което отъ 10 години на самъ имаше какъ годѣ струпано и направено и туй като свърши той ся разижда и шира и плоски си остана приврѣмената Комисія да сбира какъ плавитовътъ на тѣзи разваліны за да стькнуна отъ тѣхъ зданіето на Екзархіѫтѫ. Мастори ли смы да вѣршимъ народны работы или не!

Но съборътъ не щѣлъ да ся растура, а щѣлъ да прѣсѣкно дѣлата си ужь на врѣме! Кого искотѣ да лъжетъ нищитѣ А'хытофедцы и не трѣбаше ли да ся прѣмысли до колко е сгодно днесъ врѣмето за едно такозъ прѣсякваніе? Но приврѣмената комисія была тукъ, ни казватъ, и неѭ ще опълномощятъ Българскытѣ пълномощници. — Но тогазъ що трѣбеше да идватъ тѣ и да товарятъ съ толкозъ разноски Епархіитѣ? И най-послѣ ако вечо никъ е невъзможно и прѣдставителитѣ трѣба да си отидѫтъ, то защо да не избержатъ тѣ новѫ комисіѫ която да имя повѣреніето имъ и неѭ да опълномощятъ и която съ тозъ начинъ ще има нѣкакъ по общенародно значеніе, ими остаятъ работытѣ какъ тъй както си бѣхѫ прогини и скапаны! А на нѣкои въ блищата, и бѫлущѫ приврѣменѫ комисіѫ не само сѫ изгинны, но и прѣбѫдванието имъ въ неѭ е предително и ухрабно за народа. Но тъй го искатъ, тъй работихѫ и тъй го изработватъ онѣзи на които най-малкати грыжи е народното прѣуспѣваніе, и които осѣнь своіѫтѫ частнѫ користъ друго нито позиваятъ нито търсятъ. И туй сѫ тѣ дѣто извѣстницы на прѣдставителитѣ не пріемятъ и искатъ ристуранието на съборъ, тѣ гледотъ да ся разотидатъ и онѣзи отъ прѣдставителитѣ които имятъ позиѫ да седятъ и Епархіитѣ имъ гы не выкатъ назадъ, за да останѫтъ съ комисіѫтѫ да си плетатъ кошницѫтѫ!

Отъ злото при ристуранѣе-то на Съборъ по прѣпочтително бѣ да ся пріемятъ извѣстницы за онѣзи отъ прѣдставителитѣ които не могатъ вечѣ да сѣдятъ и да о тиматъ онѣзи които могатъ да останѫтъ, и тъй да слѣдуваніе съборътъ дѣянія си. Тѣ щѣхѫ да бѫдатъ като една контрола къмъ приврѣмененѫтѫ комисіѫ, а и сврьската съ Епархіитѣ не щѣше да е съвсѣмъ прѣкѫснѫта и дѣлата не щѣхѫ да имятъ частенъ характеръ, и най-главното че пъй нѣмаше да станемъ *маскара* на свѣтътъ тъй както станамы сега като ристурамы съборътъ когато смы свършили работа колкото всего на нищ. Но тъй го искатъ тайнитѣ двигатели на своекорыстытѣ хомѣнія, и наши-тѣ прѣдставители които не могатъ да сѣдятъ склоняватъ на това, не защото го виждатъ по-добро но защото искатъ да оправдѫватъ нѣкакъ своіѫтѫ нетърпѣливость и бързиѥ да видятъ домашны-тѣ си стрѣхы. — Пъй не искамы да ся побъркатъ частнытѣ работы на нѣкои отъ прѣдставители-тѣ съ дългото имъ тука бавиѥ. Но тѣ защо искатъ да ся побърка народната съ тѣхното незамѣстваніе?

И скърбно и срамно наистинѫ състояніето на Съборътъ. Тука частны хора идѫтъ и за своіѫ работѫ десетки години проживяватъ, а единъ народъ шестомилioненъ начитанъ не можѣ да подържи на шесть мѣсеци своитѣ пълномощны! Епархіитѣ когато сѫ щѣли да выкатъ назадъ прѣдставителитѣ си, и прѣдставителитѣ когато сѫ щѣли да си ходятъ, защо гы невыкихѫ прѣди три мѣсеца когато тѣ изгубихѫ тука напразно, и тѣ защо си неотидохѫ тогазъ когато нѣмаще какво да правятъ, но правятъ това сега когато ся отвари работа за тѣхъ? Но отиватъ си, казватъ, защото работата нѣмала да ся свърши скоро; а като си отидѫтъ ли ще ся свърши тя по-скоро? Ето тогазъ пма та да ся забавя и да ся протака еще съ години я! А кой знае и каквы обороты може да земе та еще въ такъвъ случай и какъвъ край ще взимы!

Съ една рѣчь растурванието на Съборътъ пъй сиатримы като свѣтоносна апокалексія за въпросътъ съ неусвѣсното воленіе на който пъй станѫхмы резыръ и мискерѫ на свѣтъ-тъ.

—Вчерашнѣтостанѫло послѣдното засѣданіе на народный Съборъ въ Орта-Кюю. Прѣдставителитѣ си разотиватъ по Съборътъ по сѫществуваніе, а дѣлата ще управлява приврѣмененѫ ще посвѫтъ на вѣчно сѫществующата комісія на Сѣверный Съвѣтъ. За това пъй ще поговоримъ по на дъго.

— Дописникътъ на *Видовъ Данъ* отъ Царигрѫдъ ся научилъ че гдрцытѣ были заключили да не избиратъ Патріархъ дотъ Портата не дале поручителство че не ще да иска да ся рѣши Българскытѣ въпросъ въ щетѫ на единството на Православнѫтѫ Великѫ Черкви, и че всицкы-тѣ архіереи, за които си мысли че могатъ да дойдѫтъ на Патріаршескытѣ прѣстолъ, сподѣлили тѫзи мысль.

Тука си дрѣнка че по многото гласове за Патріархъ ще да имя прѣждесбывшійтъ А. Кутуліаносъ нарицаемый.

— Минѫлый Петъкъ, казва *Константинополисъ* и дѣтѣ тѣла, Св. Синодъ и народныйтъ нарицаемъ Сѣвѣтъ имяли заседаніе съ намѣреніе да опрѣдѣлятъ денятъ, въ който ще стане первыйтъ избирателенъ Съборъ, и да наименуватъ прѣдставителитѣ отъ Царигрѫдъ, които съ тукашнытѣ первенцы отъ народытѣ, первытѣ чиновницы на Патріархіѫтѫ и прѣдставителитѣ отъ Епархіитѣ имятъ право за да участвуватъ въ избираніето на Патріарха. И тъй ако и до вчера да не бѣхѫ пристигнѫли въ Патріархіѫтѫ повече отъ 25 гласы свиточки отъ вѣшнытѣ Митрополиты, види ся че наближава денятъ въ който ще ся свърши вдовството на Вселенскый прѣстолъ.

Разны повины и извѣстія.

Нѣмскытѣ вѣстници за тозъ часъ ся пиждатъ кои много кои малко като нѣкой историческый календарь. Мирѫтѫ тишинѫ на сегашното мѣгновеніе трудятъ ся да іѫ съживятъ съ спомены изъ ланскытѣ ратны событія. Но-многото ся виждатъ да сѫ забравили на онѣзи грыжѫ и на онѣзи страхъ, които испълнѫше цѣло Нѣмско, и най-вече западнѣйтѫ страни, които бѣше най-много изложена на опустошенѫта отъ войнѫтѫ. Нѣма сумнѣніе че въ тѫзи днесъ тишинѫ много майкы, много вдовицы ронятъ горкы сльзы. — но въ вѣстницытѣ пъй непанѣрвамы освѣнъ прѣизобилны рѣчи на одушевленіе, и панегыричны похвалы за голѣмытѣ событія, съ които ся е навършила сега бърнатата година.

И въ Френскытѣ листове дишѣ прѣзъ които сѫ започенѫ ланѣ бойтѣ не ся имали несполетѣти. Журналъ де Деба, въ единъ членъ написанъ по тозъ случай, между друго казва: „Рѣдко пма да е бывало нѣкое пораженіе тъй съвършено, каквото това което пъй прѣжнѣхмы. Но трѣба да гледамы какъ да ся лъжимъ съ голѣмы думы и съ праздно размѣтаніе за тѫзи поразителнѫ истинѫ. Нека ся научимъ да виждамы, че пустата честолюбивость на первыйтъ Бонопартъ и надутата неспособность на послѣднійтъ не сѫ были тъкмо тѣ причинытѣ на нашето войничко проподаніе което отвори пътъ на чуждецытѣ къмъ Парижъ, но сѫ нашитѣ личны слабости, наши-тѣ погрѣшкы, и когато не бы владѣлъ надъ насъ царь, тѣ все какъ имятъ голѣмъ дѣлъ въ нашѫтѫ злочестинѫ....“

— *Журналъ де Деба* изиска да ся тегли часъ по напрѣдъ Нѣмската войска изъ Франція въ интересъ на мирътъ и на Германіѫ, защото ако останѫтъ Нѣмци-тѣ еще за по дълго врѣме, то чувства-та на непріятелство противъ Нѣмци-тѣ въ Франція ще пма да ся подхранятъ еще повече,

— Французскытѣ владыци подали на народныйтъ съборъ въ Версаль жалбѫ въ смотреніе за свѣтѣтѫ власть на Папѫ. При прочитането на тѫзи жалбѫ Тіеръ ся изнеполъ че не ще да компромеитира политикѫтѫ на мѣсто-то, но наедно съ другы-тѣ силы ли и сонъ ще направи което е възможно, да ся почита незаписимость-та на Папѫ, поя-то е потрѣбнѫ за да може да ся извърши сключенѫйтъ съ Френско конкордатъ. Владыката Дюпанлуъ подпомагалъ жалбѫтѫ въ смысла на Тіеровото изясненіе, което и Гамбета одобрилъ и похвалилъ.

— Говори ся, за вѣрно че Жуль Фавръ ся дѣлъ оставѫтъ. Бывшій Принцъ Наполеонъ былъ отишелъ въ Хавръ, но тутакъ ся го пропратили назадъ изъ френскѫтѫ земѭ.

— Жално е но истинно е че въ Френскытѣ народенъ съборъ ся не грыжѫтъ за себе си и за своитѣ неволи, но — за папскытѣ напасти. И наистинѫ, отъ Римскѫ страни пере и пъкълъ движатъ за да накаратъ Франція да ся задови за да ся повърне свѣтскѫтѫ власть на Папѫ. Тіеръ ся намѣрва въ утѣсненіе за това, и неговото слово неможѣ наистинѫ ни пріятелитѣ на Папѫ, нито пріятелитѣ на Италіѫ да задоволи. А едно само показа че Тіеръ колкото и да е вѣщъ политикъ псо еще си е съ изпадничившытѣ мысли. Въ словото си за това той ся завзема пламенно за равновѣсіето на Европѫ и за Папѫ, и жестоко напада на идеіѫтѫ за народность, който бѣли за всичкытѣ злочестины що врѣхлѣтихѫ Франція.

Нѣкои вѣстници прѣговарятъ ужь че Тіеръ щѣлъ да ся оттегли, и че на негово мѣсто по изборъ щѣлъ да дойде или Грévi или Гамбета.

— Сіекъ казува че е въ състояніе да съобщи каква основа е зетя за новото устройство на войскѫтѫ въ Френско. Всякой Френецъ отъ 20-тѫ до 40-тѫ годинѫ е длъженъ да служи въ войскѫтѫ, и то 4 год. въ активнѫтѫ (дѣйствующѫ) войска, пезъ въ первѫтѫ, три въ второтѫ и осмъ въ третіѫтѫ резервѫ, а тазъ послѣдната замѣнява народната гвардія. Начаденкъ на исполнителнѫтѫ власть ще може да сключи первыйтъ разредъ отъ резервѫтѫ съ указъ, а за да ся сключатъ другыйтѣ разреды отъ резервѫтѫ, за туй са изискя законъ.

— Войнишкытѣ сѫдове, които ще ссѫдятъ членоветѣ и приверженицытѣ на комюнѫтѫ започенѫли вече работѫтѫ си. За Тіера казуватъ че станѫлъ многомислетивъ спрамо комунистытѣ, но Жуль Фавръ който е пнакъ тихъ и благъ, станѫлъ лютъ като рысъ врѣзъ комюнѫтѫ. — Нѣкои искатъ да кажѫтъ че за това ужь защото комуниститѣ искали да го прѣдставятъ прѣдъ свѣтъ като злодѣй.

— По наредбѫ отъ царскѫ страни въ Прусіѫ ся уничтожило отдѣленіето за католишкытѣ работы въ министерството на черковныйтѣ дѣла и го слѣли съ онуй на протестантытѣ подъ управленіето на министрытѣ. Това причинило голѣмо раздраженіе между католицитѣ въ Нѣмско. Тѣ смятратъ тѫзи наредбѫ като обвиненіе на войнѫ противу тѣхъ, и ся приготвятъ на борбѫ която ся вижда че ще да порасте, и другъ край не ще да има освѣнъ да ся основе народна нѣмска черква.

— Говори ся че въ Берлинъ пма да ся състане конференція отъ всицкы Европейскы силы, на которо пма да ся работи за туй: да ся въведе на всякѫдѣ единакна мытарственѫтѫ (гюмрюшка) тарифа за внасяніе на стокы.

— Нѣмскый царь ходилъ въ Пиренхаимъ да посѣти Русскытѣ царь и царицѫтѫ. Русскый царь на 13 тек. ся вѣрнѫтъ за дома си прѣзъ Берлинъ и Варшавѫ. — При Данцигъ ся повдигнатъ отъ Прусскѫ страни нѣколко новы утвѣрденія; изобщо всицкытѣ приготовленія на источното море живо ся утвѣрдяватъ.

— По дипломатическытѣ кругове въ Берлинъ доста серіозно ся говори че е твърдѣ възможно да ся сключи такъ прѣзовутытѣ свещенный съюзъ, разумѣва ся приспособенъ както трѣба спорѣдъ днешнытѣ дѣржавни отношенія. На значителнытѣ листове е прѣпоръчано да прѣдставятъ какъ с корыстно за интересытѣ на Европѫ да ся дѣржатъ царствата съвокупно.

— Между Австрія и съединена Германія е направена спогодба, спорѣдъ която за напрѣдъ на границытѣ нѣма да приглеждатъ на пътницытѣ нѣщата които носятъ на себе си.

— Чехскытѣ вѣстници водятъ твърдѣ раздражителѣ полемикѫ противу нѣкой Прусски вѣстницы, които прѣдставяли че было опасно ужь за мирътъ, ако бы патрѣшнытѣ Австрійскый въпросъ да ся рѣши въ федералистическъ смыслъ. *Народ. Лист.* казва: „Династіята и дѣржавата искатъ да ся спогодятъ съ Чехытѣ, защото сѫ видѣли че смы пмъ необходими. Дѣржавата и династіята не могатъ да ны плашатъ съ Прусіѫ, пъй тѣхъ имаемы на ржѫ а не тѣ насъ. Русія впрочемъ желѣе да ся задоволятъ Славенытѣ въ Австріѫ. Спогодяваніето съсъ Славенытѣ нѣма да докара война съ Нѣмско, ако Австрія поиска приятелство-то на Русіѫ. На Русіѫ и на Австріѫ взаимень непріятель е Прусія. Когато тѫзи двѣ силы сѫ въ споразуменіе помежду си тогазъ е Прусія слаба. А задоволението на Австрійскыйтѣ Славены води къмъ споразуменіе съ Русіѫ“

— Въ Испаніѫ работытѣ сѫ доста мѫтны. Ако и да слѣдуванѣ Зорила да е станѫлъ новъ министерство, то пакъ най-новы-тѣ извѣстія прѣдставятъ че новото Царство седи съвсѣмъ на слабы краче.

— Португалското правителство дознало че ся приготвило нѣкое републиканско въстаніе което имало въ сѫщото врѣме да бухне и въ Мадритъ, за туй е и на шрскѣ, готово да го потуши на мѣсто.

— Прѣзъ тѣзи денѥ Императорското правителство испратило въ Бытолѭ едно голѣмо количество оружія и носимы припасы съ Австрійскытѣ Солунскый парахолъ, който отплувалъ минѫлѫтѫ срѣдѫ.

— Извѣстията отъ Албаніѫ прѣдизвѣстяватъ отъ сега съвършеното възстановленіе на спокойствіе-то въ разнориванѫ-тѫ ся онѫзи область на дѣржавѫ-тѫ, благодареніе на зетытѣ строгы мѣрки отъ Императорското Правителство. При това нѣкои Турскы вѣстници извѣстяватъ че мятежницитѣ прѣдлагали нѣкои искания които показватъ голѣмѫ смѣлость. Тѣзи искания, спорѣдъ реченытѣ вѣстници сѫ слѣдующы-тѣ: 1-во Да ся отдолечатъ отъ Шкодрѫ начальството и чиновницытѣ на управленіето и да ся настанятъ въ дреньйтѫ крѣпость. 2-ро. Уничтоженіето на гражданскытѣ данъкъ. 3-то. Падането на гражданското съдовище. 4-то. Прѣсѣкваніето на управителитѣ отъ гвардіѫтѫ. 5-то. Прѣсѣкваніето на войскосбирането отъ волентиры за съставяимытѣ табуръ стражари на прѣдѣлытѣ. 6-то. Уничтоженіето на сѫдебныйтѣ съвѣтъ. 7-мо. Уничтоженіето на всякое общо заведеніе което напомнюва Европейскы-тѣ арены, сарѭ, Читалища, общы градины и пр. 8-мо. Установленіе-то на старѫтѫ системѫ и правосѫдіето които ся основава върху религіозныйтѣ распорежданія. При смутътъ който бѣше избухнѫлъ на 6 текущаго всицкытѣ чаршіі и заведенія были ся затворили. А нѣкои фанатини раздразнили Турщытѣ жители да зематъ оружіята противъ мѣстны-тѣ начальства. Войската уловяла тримина отъ прѣдводителитѣ на движеніето.

— Три табури отъ Императорскытѣ войскы които прѣбывавахѫ въ Шуменъ, минѫлѫтѫ сѫботѫ пристигнѫхѫ въ градътъ на и плувахѫ за Шкодрѫ въ Албаніѫ.

Пѫтѫтѫ отъ Букурещ на Византисъ.

Отъ всицкы-тѣ почти области на Дѫржавѫтѫ пріемамы жалостны извѣстія за нощта жетвѫ. Житата отъ единѫ страни не само ся попрѣдены отъ многото дъждове, но отъ другѫ страни и не повредемытѣ остаяли безъ зърна и съ класове само, щото прѣдполагаемата хубава жѣтва излѣзна на лъжѫ. Мнозина загубы станѫли и мнозина отъ наемателитѣ (арендаши) си съсипахѫ. а нѣкои отъ сѫщитѣ еще по-злополучіе станѫхѫ жертвѫ на отмѣнята си.

— Грѣцкытѣ вѣстници съ въехлущение вписуватъ благовѣстителното за състояніето тука въ Царигрѫдъ на сѫщ. УЧЕНОЛЮБИВО МАКЕДОНСКО ДРУЖЕСТВО което имало намѣреніе да устрои едно училище и гимназіѫ въ наланкѫтѫ Зитишѫ, но е въ Сисевскѫтѫ въ Македонія Епархія. Туй Дружество имало по-прѣдвидѣ-тѫ недѣлѭ засѣданіе подъ Прѣдсѣдателството на Н. Пр. Свето-Гревенскый Владыка, който разисквалъ и одобрилъ съ членоветѣ заедно уставътъ на Дружеството и сказалъ слово съ което показалъ высокѫ-тѫ цѣль которо е призвано туй Дружества да испълни чрѣзъ съставяніето на едно централно училище, което да напомня на изобилны струи на ученіето не само Сисевскѫтѫ епархія но и ближнитѣ Костурскѫтѫ и Гревенскѫтѫ. — *Ето какво правятъ гдрцитѣ, когато пъй еще нищо не сѫ направили за спазваніе на Българскѫ-тѫ народность въ Македоніѫ, толкозъ изложенѫтѫ на грѣцкытѣ вліянія и интриги; Запеченѫхмы само колкото да гы раздразнимъ и да имъ дадемъ поводъ за да дѣйствуватъ по-дѣятелно и да извѣршатъ по-скоро погрѣчваніето на братѫтѫ ни въ тѫзи историческѫ страни.*

— Говори ся че на скоро В. Порта ще испрати войскы и въ Босна и по прѣдѣлытѣ на Ерцеговина.

— Извѣстията отъ Месопотаміѫ за нашествіѫтѫ на племето Самаръ, спорѣдъ *Фарду-Босфоръ* сѫ твърдѣ жалостны. Дирѣтѣ на тѣзи бунтовници останѫтъ слѣдъ себе си прѣзъ всицкытѣ мѣста отъ дѣто мынатъ селанія, грабежи и пожари. Бунтувството на туй полудиво племе раздига безпокойствіе толкозъ повече серіозны повече тѣмнѫтѫ примѣръ може да ся [illegible] на Англия.

Новины отъ Новый Пазаръ, казва Фаръ до Босфоръ, казватъ че тоя санджакъ и Ерцеговина были въ четы отъ хайдуты. Не ся знало за кѫде да тѣзи четы състоятъ отъ мѣстны жители, черногорци или отъ чужденцы.

Прѣдполагатъ обаче че осѣнъ смущеніята въ Новепазъ изхожда отъ работницытѣ чужденци, които бѣли ся спорѣвали въ желѣзницѫтѫ съ ся разбѣгали и подножието на Костенѫ [Австрійско] и станали на четы, занимавали ся днесъ съ разбойничество. Много запрашенія, между които ся намирѫтъ и да свещенникъ — станали сѫ въ Новый Пазаръ.

— Смущенія безъ оногостъ станѫли въ Гранцо [турско] по причинѫ на една черква. Свещеникъ ся затворилъ и кѫщата му казватъ ѭ изгорѣли.

— *Отъ денъ, три недѣли насамъ листовете ни излиза твърдѣ не редовно и не редовно ся испраща. Причината на това не сѫ* [illegible] *голѣмытѣ утѣсненія въ които ся намѣрвамы отъ кѫмъ пары той що често* [illegible] *книга да купимъ, ни пари за пощата* [illegible] *доставимъ за да гы испращамы. Но всичко това произлизе отъ непрестанѫтѣ впоскы за издѣженіе на спомоществованіята на които пъй сиатримы и приемамы ужь по добрѫ работѫ за улѣсненіе и пы сполитѫ тѫзи затруднѫ, които со волѣніѫ Божія ще продолжатъ по истинѫ е че сегашнѫтѫ осѫждность е твърдѣ ужасна, и пы принуждава на убѣдителны умоленія за по-скорашно испращаніе на дѣлженіята ни за вѣстника и за книжкытѣ Пчелицы и Ружицы.*

Бѣл. Благ. Братство Просвѣщеніе.

Ясно благодари Г-ну Никола Кунчевъ родомъ отъ Елисура за волѣнѣ му [illegible] *дарка 35 оки маслины за васпитанницѫтѫ на горѣрѣченното Братство.*

Редакторъ и Издатель **И. Р. Славейковъ**